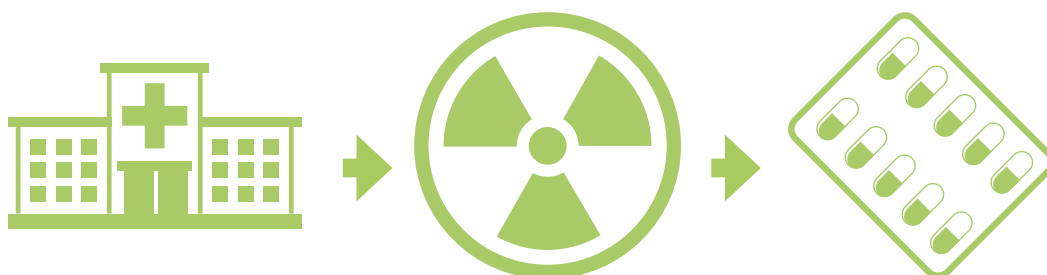




# For Fastleger

NYHETS BREV FRA SYKEHUSET ØSTFOLD

## Pakkeforløp ved utredning av kreft



### Kjære kollega!

Fra 1. januar 2015 har Sykehuset Østfold som alle offentlige sykehus i Norge er det innført pakkeforløp ved utredning av berettiget mistanke om kreft. Et pakkeforløp er et standard pasientforløp som beskriver organisering av utredning og behandling, ansvarsplasing, konkrete forløpstider, samt kommunikasjon/dialog med pasient og pårørende. De er basert på faglige retningslinjer i de nasjonale handlingsprogrammene på kreftområdet. Pakkeforløpene for de 4 største kreftformene; tykk og endetarm, brystkreft, lungekreft og prostatakreft er de første som er innført. I løpet av 2015 planlegges det innføring av i alt 28 pakker.

### Formålet

Formålet med Pakkeforløp for kreft er at pasientene skal oppleve et godt organisert, helhetlig og forutsigbart forløp uten unødvendig ikke-medisinsk begrunnet forsinkelse i utredning, diagnostikk, behandling og rehabilitering.

### Sykehuset

Sykehuset Østfold har i den forbindelse med innføringen opprettet 4 forløpskoordinatorer som skal koordinere forløpet tett sammen med de forskjellige spesialistene. Disse nås foreløpig via sykehusets sentralbord, men om kort tid vil de kunne nås direkte via mobiltelefoner. De er til stede på dagtid.

### Mistanke og begrunnet mistanke

Det er for alle krefttyper utar-

beidet faglige kriterier for når det er begrunnet mistanke om en bestemt kreftsykdom som skal medføre at pasienten skal henvises til et pakkeforløp. I mange pakkeforløp er det også beskrevet når det kan oppstå mistanke om en bestemt kreftsykdom, og hvilken filterfunksjon som kan bekrefte eller avkrefte mistanken. Filterfunksjonen er de undersøkelser som kan gjøre mistanken begrunnet. Når en pasient oppfyller kriteriene for begrunnet mistanke, skal pasienten umiddelbart henvises til pakkeforløp - uavhengig av hvilken lege som etablerer den begrunnede mistanken. Den som henviser har ansvar for at pasienten informeres om at det foreligger begrunnet mistanke om kreft og at pasienten henvises til pakkeforløp for kreft, hva dette er og om videre forløp.

### Henvising

Det er viktig å sikre rask og god informasjonsutveksling ved henvising til pakkeforløp. Rask utredning forutsetter at alle relevante opplysninger om pasienten er tilgjengelige. Det er utarbeidet spesifikke diagnoseveiledere for hvert enkelt pakkeforløp. Det er viktig at du setter deg inn i disse.

De omfatter i tillegg til medisinske opplysninger, informasjon om pasientens sosiale situasjon, eventuelle språklige barrierer, manglende leseferdigheter og eventuelle handikap. Henvisende lege er ansvarlig for at henvisningen til pakkeforløp er i overensstemmelse med de

til en hver tid gjeldende standarder, og diagnoseveilederen for det aktuelle pakkeforløpet. Henvisningen skal inneholde beskrivelse av de kriterier som gir begrunnet mistanke om kreft. Eventuell komorbiditet og medisinbruk skal med. Det er viktig at søknaden merkes tydelig med pakkeforløp. Pasienten skal informeres om at det er berettiget mistanke om kreft og at pasienten er henvist til et pakkeforløp. For prostatakreft er det viktig at MR sjekk-liste er utfylt.

### Nyttig informasjon

På sykehusets hjemmeside utarbeides det informasjon til fastlegene, pasient og pårørende. (Rulles ut innen 23.1)

Du finner i tillegg mye god informasjon om pakkeforløpet og diagnoseveiledene på helse-direktoratets hjemmeside.

Det avholdes 4 informasjonsmøte for fastlegene med sykehuset kl. 17.30-19.00

- Den 21. januar i SØM: Auditoriet
- 22. januar i Haldenklubben: Biblioteket
- 27. januar Edwin Ruud
- 28. januar i SØF: BO – auditoriet (invitasjon pr. mail til alle).

I tillegg er pakkeforløpene for kreft et av temaene på Vår møtet 13. mars.

Andreas Stensvold  
avdelingsjef kreftavdelingen

### Vår møtet 2015 – påminnelse

Vår møtet arrangeres på Quality Hotell på Grålum – Sarpsborg 13. og 14. mars 2015

Invitasjon med program ble sendt på papir til alle fastleger og avtalespesialister før jul. Dette ligger også på vår hjemmeside [www.sykehuset-ostfold.no](http://www.sykehuset-ostfold.no) / samhandling / samhandling med fastleger...

Påmelding til [Odd.petter.nilsen@so-hf.no](mailto:Odd.petter.nilsen@so-hf.no) innen 13.2.15

### Rituell omskjæring

Sykehuset Østfold arbeider med å opprette et tilbud om rituell omskjæring i tråd med Stortingets vedtak.

Det er enda ikke fastsatt en endelig dato for når sykehuset har nødvendige ressurser og prosedyrer på plass. Straks det er fastsatt en dato vil ny informasjon legges ut på sykehusets nettside og sendes til fastleger og kommunehelsetjenesten i Østfold.



## Endring i ordinasjon av Marevan

Fra 1. februar 2015 vil Marevan (Wafarin) ordineres i milligram (mg) og ikke i antall tabletter i Sykehuset Østfold.

I epikrise/legemiddelliste vil dosering av Marevan angis i mg og antall tabletter.

For pasienter som administrerer Marevan selv, vil doseringen angis i antall tabletter på Marevankortet.

## KURS SOM KOMMER

Lærings- og mestringssenteret, Sykehuset Østfold

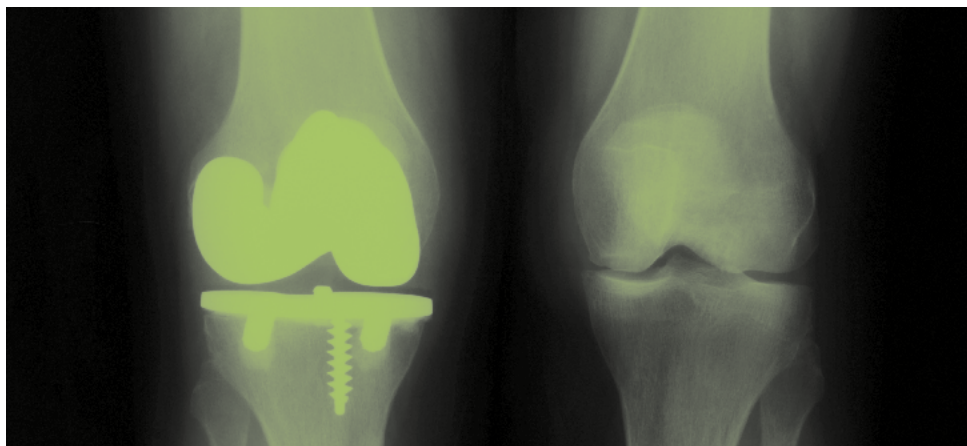
Temadager for foreldre til barn med overvekt i alderen 10 til 14 år - Moss, 24. februar kl 09-13 (henvisning)

Livet etter kreft - Moss, 4. mars kl 10-1515 (henvisning)

For mer informasjon og påmelding, kontakt lærings- og mestringssenteret på tlf. 69 86 68 86 mandag til torsdag kl 09-14 eller på e-post [mestring@so-hf.no](mailto:mestring@so-hf.no)

# Informasjon fra avdeling for bildediagnostikk ved SØ

Radiologisk avdeling skiftet navn til avdeling for bildediagnostikk 1/1-15. Avdelingen har implementert noen endringer som et ledd i forberedelsen til drift på Kalnes i henhold til to-strukturmodellen Moss / Kalnes.



## Endringene omfatter:

Den bildediagnostiske driften i Sarpsborg opphørte fra og med julen 2014. Det er midlertidig MR- drift i Sarpsborg frem til mai hvor denne driften overføres til Kalnes.

På grunn av stor etterspørsel etter MR undersøkelser kan fastleger kun henvise til MR ved Sykehuset Østfold i de tilfellene det er gjort avtale om dette med en spesialistpoliklinikk om videre oppfølging. Denne informasjonen må i så tilfelle tydelig fremkomme av henvisning.

Henvisinger skal fortsatt sendes til postmottak, 1603 Fredrikstad.

Avdeling for bildediagnostikk på Kalnes åpner 4. mai 2015 med følgende dagpoliklinisk tilbud:

- Konvensjonelle undersøkelser
  - Ultralyd
  - CT
  - MR
  - Nukleærmedisin
  - Mammografiprogrammet (screening)
2. november 2015 vil akuttfunksjonen komme i gang på Kalnes.

## Knappebatteri i øsofagus

Svelging av knappebatterier ses med økende insidens blant småbarn parallelt med at denne typen batterier brukes i stadig flere elektroniske innretninger.

Ved mistanke om fastsittende knappebatteri i øsofagus må dette utredes og behandles umiddelbart. Symptomer kan være luftveisobstruksjon/stridor, sikling, oppkast, ubehag, dysfagi og hoste. Det er påvist at de sårbare slimhinnene i øsofagus kan nekrotisere allerede etter 2 timer. Årsaken til knappebatterienes store vevsnekrotiserende potensiale er at det etableres en strømkrets. Komplikasjoner oppstår ved perforasjon av øsofagus med mediastinititt og skade på omkringliggende strukturer. Man skal ikke forsøke å provosere oppkastninger, men pasienten må henvises umiddelbart til barneavdelingen for utredning og eventuell endoskopisk fjerning i narkose.



# Senter for laboratoriemedisin innfører ny mikrobiologisk diagnostikk av *Clostridium difficile* i fæcesprøver

*Clostridium difficile*-infeksjon er en bakteriell infeksjon forårsaket av den sporedannende bakterien *Clostridium difficile*.



Bakterien finnes i to hovedformer; en toksinproduserende patogen og en ikke-toksinproduserende apatogen form. Toksinproduserende *Clostridium difficile* kan forårsake antibiotika-assosiert diare som gir et sykdomsbilde som spenner fra mild, selvbegrensende diare til pseudomembranøs kolitt. *C.difficile* er en av de hyppigste årsakene til nosokomial oppstått diare, og immunsvekkede pasienter er spesielt utsatt.

Siden 2003 har det i Nord-Amerika, Japan og flere europeiske land vært rapportert økende forekomst av en hypervirulent stamme av *C.difficile* kalt ribotype 027. Stammen er forbundet med alvorlig klinisk forløp og høyere mortalitet. Sporadiske sykdomstilfeller med stammen er også sett i Norge.

Frem til nå har diagnostikken i SØ vært basert på påvisning av *C.difficile* toksin i fæcesprøve (immunkromatografisk metode). For å bedre sensitiviteten, innfører vi nå en ny immunkromatografisk metode som påviser 3 ulike markører på *C.difficile*: toksin A, toksin B og GDH-antigen (*C.difficile* Glutamat dehydrogenase). Dersom toksin A eller B påvises, er dette forenlig med *C.difficile*-infeksjon, og utredningen stopper her. Dersom verken toksin

A eller B påvises, men GDH-antigen påvises, går prøven videre til PCR-undersøkelse. PCR kan påvise toksinproduserende *C.difficile* der toksinet ikke fanges opp med immunkromatografisk metode.

PCR-testen påviser 3 ulike gener fra bakterien: toksin B, binært toksin og tcdC-delesjon. Positiv PCR for toksin B betyr at toksinproduserende *C.difficile* er til stede i prøven. Binært toksin og tcdC-delesjon er markører for den hypervirulente *C.difficile* 027.

Indikasjon for undersøkelse av *C.difficile* på polikliniske pasienter er følgende:

- Diare oppstått etter antibiotikabehandling.
- Diare hos immunsupprimerte.
- Eventuelt forverret diare ved inflammatorisk tarmsykdom.

Undersøkelsen kan bli avslått dersom rekvireringen ikke er begrunnet under kliniske opplysninger. Dersom pasienten er innlagt i institusjon eller nylig har vært innlagt på sykehus, kan man være mer liberal med å undersøke for *C.difficile*.

Prøvemateriale er uformet (flytende) avføring tatt på glass uten tilsetning.

Oppsummering nye tester for *C.difficile*:

Primærtester:

- *Clostridium difficile* toksin A
- *Clostridium difficile* toksin B
- GDH-antigen (glutamat dehydrogenase som finnes hos både toksinproduserende og ikke-toksinproduserede *C.difficile*)

Supplerende tester:

- *Clostridium difficile* PCR, toksin B (høyere sensitivitet enn primærtesten)
- *Clostridium difficile* PCR, binært toksin (markør for ribotype 027)
- *Clostridium difficile* PCR tcdC delesjon (markør for ribotype 027)

Kontakt oss gjerne dersom du har spørsmål om denne diagnostikken som innføres i løpet av januar 2015.

Anita Kanestrøm  
Overlege medisinsk mikrobiologi  
tlf. 69 86 15 80/82

Astri Lervik Larsen  
Overlege medisinsk mikrobiologi  
tlf.: 69 86 15 80/84

## Her er praksiskonsulentene

Praksiskonsulentene skal sikre og styrke samarbeidet mellom sykehusets avdelinger og allmennpraktiserende leger til beste for pasientene. Kontakt dem for å spille inn temaer for dette forbedringsarbeidet. Fem fastleger jobber 1 dag i uken som praksiskonsulenter og arbeidsområdet er hele SØ inkl. somatikk, psykisk helsevern og laboratoriefagene I tillegg har SØ fire lokale praksiskonsulenter innen psykisk helsevern i mindre stillinger. (grønn farge)



Praksiskoordinator og praksiskonsulent

### Benny Adelved

Fastlege i Sarpsborg  
Telefon: 69 12 69 22  
Mobil: 918 21 393  
Faks: 69 12 69 25  
E-post: [benny@adelved.no](mailto:benny@adelved.no)



Praksiskonsulent

### Karoline van der Hagen

Fastlege i Fredrikstad  
Telefon: 69 30 09 99  
Mobil: 905 81 744 - Faks: 69 30 09 98  
E-post: [kdhagen@online.no](mailto:kdhagen@online.no)



Praksiskonsulent

### Anne Thorsen

Fastlege i Rakkestad  
Tlf. 69 22 40 70  
Faks 69 22 40 71  
Mobil 959 00 047  
E-post: [ameretet@online.no](mailto:ameretet@online.no)



Praksiskonsulent

### Dag Eivind Syverstad

Fastlege i Sarpsborg  
Telefon: 69 16 86 84  
Mobil: 905 27 822 - Faks: 69 16 81 69  
E-post: [desyvers@gmail.com](mailto:desyvers@gmail.com)



Praksiskonsulent

### Bjørn-Tore Martinussen

Fastlege i Fredrikstad  
Tlf. 69 30 09 99  
Faks 69 30 09 98  
Mobil 997 26 614  
E-post: [btmartinussen@gmail.com](mailto:btmartinussen@gmail.com)



Praksiskonsulent

BUPP Fredrikstad

### Kari Gleditsch

Fastlege i Fredrikstad  
Tlf. 69 36 63 30 - Faks 69 36 63 31  
Mobil 900 35 958  
E-post: [karigled@online.no](mailto:karigled@online.no)



Praksiskonsulent

DPS - Moss

### Jon Aga

Fastlege i Rygge  
Tlf. 69 26 44 00  
Mobil 995 22 746  
E-post: [jo.ag@live.no](mailto:jo.ag@live.no)



Praksiskonsulent

BUPP Moss

### Ola Amundsen

Fastlege i Moss  
Mobil 996 45 902  
E-post [olaamundsen@me.com](mailto:olaamundsen@me.com)

Praksiskonsulent

BUPP Askim

### Heike Simensen

Fastlege i Hobøl  
Mobil 415 25 405  
E-post [heike.simensen@hobollegekontor.nhn.no](mailto:heike.simensen@hobollegekontor.nhn.no)

## Er pasientens mobilnummer i henvisningen oppdatert?

Manglende eller inaktive mobilnummer på henvisning gir konsekvenser for SØ.

Innen somatikken benytter vi oss av SMS-påminnelse til polikliniske konsultasjoner. Vi bruker mobilnummeret som står i henvisningen fra fastlegen, men får relativt ofte beskjed om at dette er gamle nummer som ikke fungerer lenger. Det medfører at pasientene ikke får denne påminnelsen.



## Rekvirentskjema

Melding om ny rekvirent eller endring av rekvirent  
Skjema finnes her: <http://www.sykehuset-ostfold.no/>, menyvalg "For f

Skjemaet sendes til

Sykehuset Østfold, IT-avdelingen v/systemadministrasjon  
E-post: [dips@so-hf.no](mailto:dips@so-hf.no)  
evt.  
Faks: 69 86 03 21  
Postadresse: Pb. 9, 1603 Fredrikstad

Henvendelsen gjelder:

- Opprettelse av ny rekvirent
- Endring av rekvirentopplysninger for rekvirentkode  
Ved adresseendring, vennligst oppgi om rekvirent bytter legekonto
- Inaktivering av rekvirentkode

## Endringer på legekontoet?

Husk å melde fra til Sykehuset Østfold, i god tid, ved endringer på legekontoet. Leger som slutter / begynner og navn- og adresseforandringer er viktige meldinger til sykehuset. For korrekt utsendelse av epikriser og prøvesvar må vi ha korrekte kontaktopplysninger.

Skjema for endringsinformasjon finner dere på sykehusets internettside <http://www.sykehuset-ostfold.no/>, menyvalg: Fagfolk/Samhandling/ Samhandling fastleger og avtalespesialister/Endring telefon/adresser

## Hospitere på Sykehuset Østfold!

Hospiteringen gir valgfrie poeng til spesialisering og resertifisering av spesialitet innen allmennmedisin. Hospitering gir i tillegg faglig påfyll, du blir kjent med kollegaer på sykehuset og blir tryggere på samhandlingen med sykehuset.

Med andre ord: En særdeles nyttig og hyggelig måte å samle poeng på.

Kontakt avdelingen der du ønsker å hospitere direkte eller kontakt samhandlingssjef Odd Petter Nilsen [oddnil@so-hf.no](mailto:oddnil@so-hf.no) mobil 917 94 151

Les mer om hospiteringsordningen på vår hjemmeside [www.sykehuset-ostfold.no/](http://www.sykehuset-ostfold.no/) / fagfolk / samhandling fastleger



## Innspill, tilbakemeldinger eller tips:

Kontakt samhandlingssjef Odd Petter Nilsen, [odd.petter.nilsen@so-hf.no](mailto:odd.petter.nilsen@so-hf.no), eller mobil 917 94 151.

Alle nyhetsbrevene For Fastleger ligger også på vår hjemmeside [www.sykehuset-ostfold.no/](http://www.sykehuset-ostfold.no/) / fagfolk / samhandling /samhandling fastleger og avtalespesialister